

EUROJÄRJESTELMÄ
EUROSYSTEMET

Yhteisvaluutan rajat: Miten nopeasti euroalue laajenee?

Sinikka Salo

Tieteiden yön tietoisuus 11.1.2007

EUROJÄRJESTELMÄ
EUROSYSTEMET

Yhteisvaluutan rajat

- Tällä hetkellä euroalueessa 13 maata
- 11 liittyi, kun euroalue muodostettiin v. 1999 alussa
- Kreikka mukaan v. 2001 alusta
- Slovenia mukaan v. 2007 alusta
- Vanhoista EU-maista Iso-Britannia, Ruotsi ja Tanska ulkona
- Uusia EU-maita 11 ulkopuolella
- EU-alueen lisäksi euro virallisena rahana mm. Andorrassa, Monacossa, San Marinossa, Vatikaanissa ja Montenegrossa
- Milloin euroalue laajenee seuraavaksi? Mihin se laajenee?

Slovenian euro: Uskonpuhdistaja Primož Trubar (kolikot lyönyt Suomen Rahapaja Oy)

EUROJÄRJESTELMÄ
EUROSYSTEMET

Yhteisvaluutan rajat

- EU:n perustamissopimuksen mukaan maat voivat liittyä euroalueeseen, kun ne täyttävät ns. lähentymiskriteerit
- Lähentymiskriteerit varmistavat, että maat ovat "eurokunnossa" – sopeutuminen yhteisvaluuttaan ei aiheuta suuria ongelmia
- Lähentymiskriteerit varmistavat, että uudet jäsenet eivät horjuta euron vakautta eivätkä häiritse muiden jäsenten taloutta
- Kriteerit koskevat maan taloudellista tilaa ja sen lainsäädäntöä
- EU-maista vain Iso-Britannialla ja Tanskalla sopimus, jonka mukaan ne eivät ole sitoutuneet liittymään yhteisvaluuttaan

EUROJÄRJESTELMÄ
EUROSYSTEMET

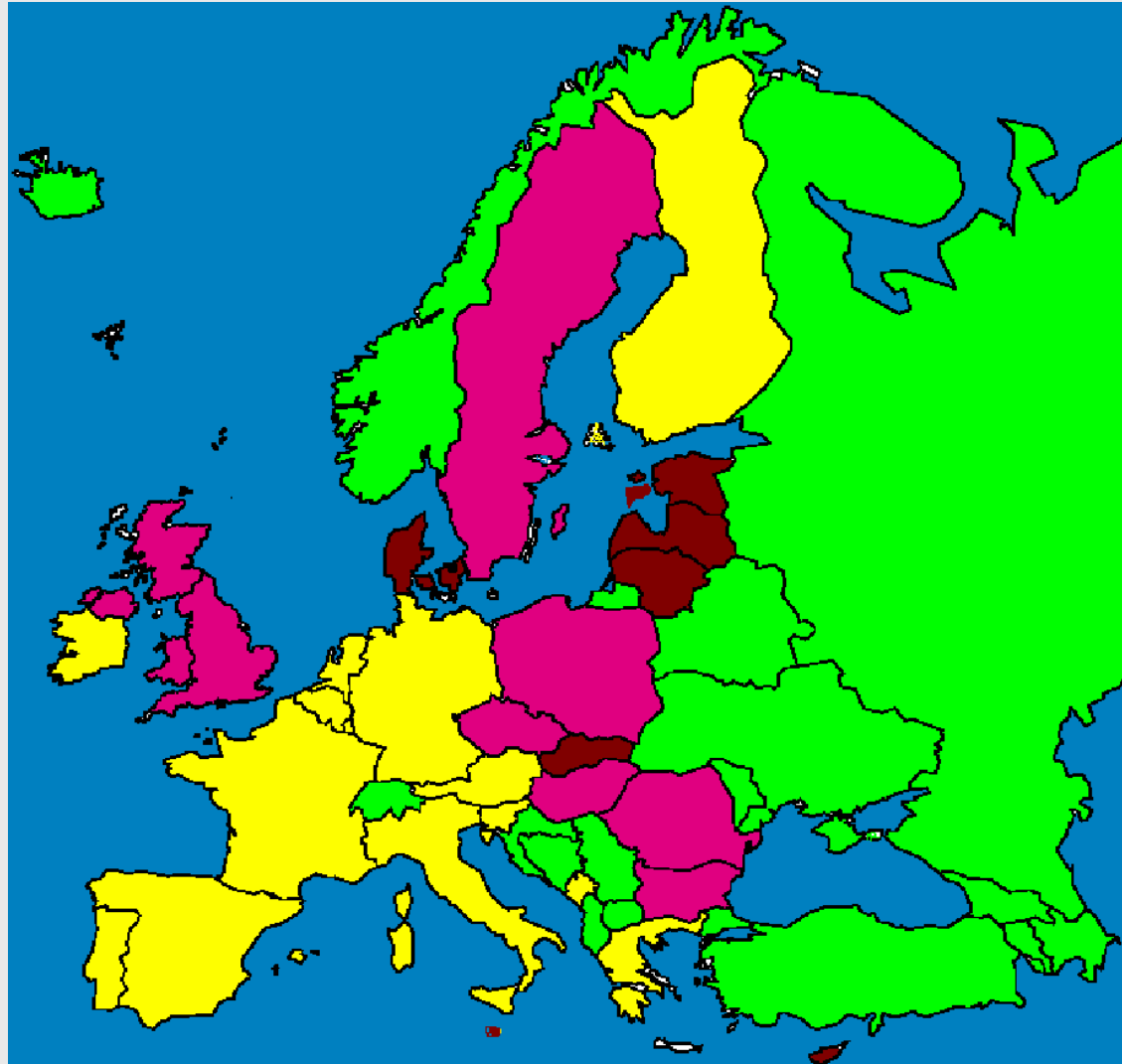
Yhteisvaluutan rajat

- Taloudelliset kriteerit koskevat
  - hintavakautta: inflaatio alle viitearvon (nyt 2,8 %)
  - julkista taloutta:
    - budjettialijäämä alle 3 % BKT:sta
    - julkinen velka alle 60 % BKT:sta
  - korkotaso: pitkät korot alle viitearvon (nyt 6,2 %)
  - valuuttakurssin vakautta: jäsenyys ERM II -järjestelmässä
- Lisäksi lainsäädännön oltava eurokunnossa:
  - keskuspankin oltava itsenäinen ja taloudellisesti riippumaton
  - kaikilla EMU:n ulkopuolisilla mailla on puutteita tässä

EUROJÄRJESTELMÄ
EUROSYSTEMET

EU-maat, euroalue ja ERM II

EUROJÄRJESTELMÄ
EUROSYSTEMET

Lähentymisen tila ERM-maissa

TALOUDELLISTEN KRITEERIEN TÄYTTÄMINEN

- Viro 3 kriteeriä (inflaatio ongelma)
  - Kypros 3 kriteeriä (velka ongelma)
  - Latvia 3 kriteeriä (inflaatio ongelma)
  - Liettua 3 kriteeriä (inflaatio ongelma)
  - Malta 2 kriteeriä (inflaatio ja velka ongelmia)
  - Slovakia 2 kriteeriä (inflaatio ja budjettivaje ongelmia)
  - Tanska täyttää kaikki (mutta *opt-out* sopimuksessa)
-
- Liettua, Tanska ja Viro olleet ERM:issä jo nyt riittävän kauan
  - Muut näistä maista saavuttavat 2 vuoden jäsenyyden 2007 aikana

EUROJÄRJESTELMÄ
EUROSYSTEMET

Lähentymisen tila ERM:n ulkopuolella

TALOUDELLISTEN KRITEERIEN TÄYTTÄMINEN

- Ruotsi 4 kriteeriä (täyttää kaikki)
- Puola 4 kriteeriä (täyttää kaikki)
- Tšekki 3 kriteeriä (budjettivaje ongelma)
- Britannia¹ 3 kriteeriä (budjettivaje ongelma; maalla *opt-out*)
- Bulgaria¹ 3 kriteeriä (inflaatio ongelma)
- Romania¹ 2 kriteeriä (inflaatio ja korot ongelmia)
- Unkari 0 kriteeriä (kaikki kriteerit ongelmia)

¹epävirallinen arvio

EUROJÄRJESTELMÄ
EUROSYSTEMET

Yhteisvaluutan rajat

- Euroalueen laajeneminen tapahtuu todennäköisesti vähitellen
- Suomalaisen matkustajan kannalta euroalueen nopeasta laajenemisesta olisi etua
- Liittyvä maa saisi etua euron vakauden ja laajojen rahoitusmarkkinoiden ansiosta
- Toisaalta tärkeää, että liittyvät maat ovat siihen kypsiä, ettei niiden talous tai euron vakaus vaarannu
- Päätökset euroalueen laajentumisesta tehdään poliittisella tasolla (valtionpäämiehet kuultuaan Euroopan parlamenttia)
- mutta taloudellisia seikkoja ei voi sivuuttaa: laajentumispäätös tehdään EKP:n ja EU:n komission kertomuksen perusteella